

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Boldogkőújfalu

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

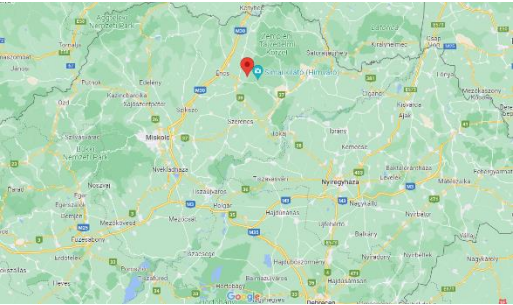
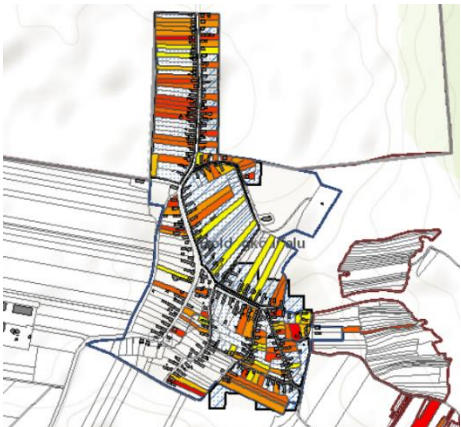

Boldogkőújfalu

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Gönci járás

Szervezet neve: Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

Dátum: 2022. május

	<p>Terület: 10,98 km² Lakónépség: 633 Jogállás: község Járás: Gönci Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Boldogkőújfalu	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Gönci	
Programba vonás köre	1	
Szervezet neve	Magyar Ökumenikus Segélyszervezet	
Lakosságszám (2021)	633	560
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	111%	
15 év alattiak aránya (2021)	30,8%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	105%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	14%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	96%	
Lakásszám (2011)	207	
Üres lakások száma (2011)	41	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	309	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	88	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	309	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	154	
Lakások száma (2019)	207	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	194	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	197	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	48	
WC nélküli lakások száma (2011)	98	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	0	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1,2	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	317088 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	111%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	3079755 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	10	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	6	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

A település pozíciója

Boldogkőújfalú Borsod-Abaúj-Zemplén megye Gönci járásában található település.

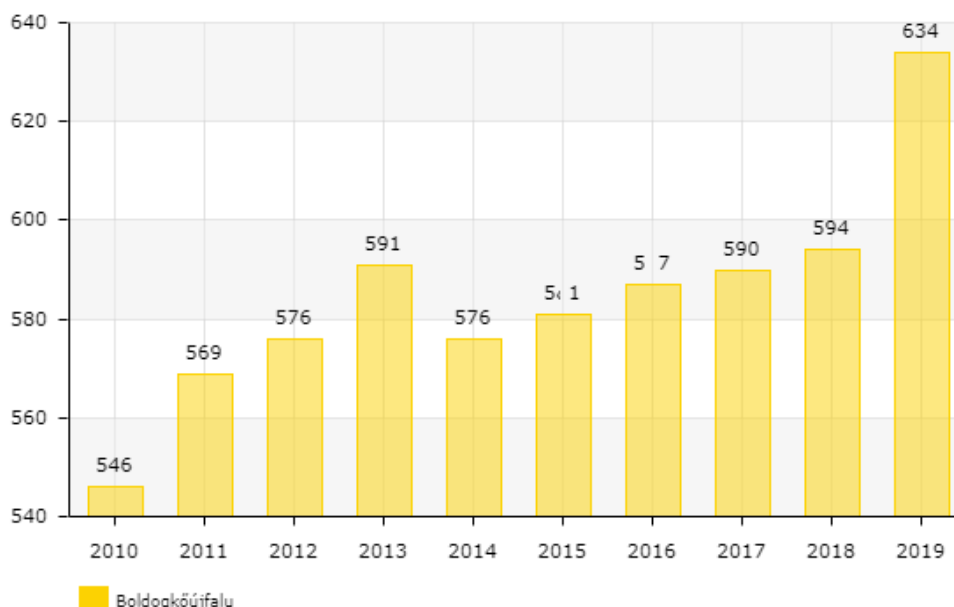
A község a Zempléni-hegység nyugati végén, Borsod-Abaúj-Zemplén megye északkeleti részén helyezkedik el, a Szerencs-patak széles völgyében, a Nagykorsós hegy lábánál.

Encstől 9 km-re, keletre van. Domb és hegyvidék határán kialakult halmaz jellegű település, a boldogkői vár szomszédságában.

Közúton Miskolc, Encs irányából, Szerencs, Tállya felől Abaújszántón keresztül, Kassa-Gönc irányából Boldogkőváralján keresztül érhető el.

Lakosság szám változása 2021/2012 viszonylatában 111 % emelkedést mutat. 15 év alattiak aránya 2021-es adat alapján 30,8%.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A 15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 viszonylatában 105%-os emelkedést mutat. 60 éves és idősebbek aránya 2021-ben 14 %, 60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 viszonylatában 96%-os csökkenést mutat.

A településen a születések és a 18 év alattiak száma relatív magas. 220 fő a 18 év alatti lakosok száma. Ez az arány 37%-os, ami sokkal magasabb arány, mint a térségben tapasztalható 25%. A cigány népesség becsült aránya a teljes népességen belül 30%, amely a 18 év alattiaknál még magasabb: kb. 72%.

Közlekedés

A falu tömegközlekedési ellátottsága is meglehetősen szegényes. Heti egyszer, szerdánként 8:30-kor indul járat a járási központba Göncre. Naponta összesen 3 járat megy Encsre, Abaújszántó érintésével (a járat 8:00, 11:30 és 16:00). Az iskolabusz a KLIK fenntartásban működik és 7:45-kor indul a Boldogkőváraljai általános iskolába, ahol a Boldogkőújfaluban élő gyermekek tanulnak. A helyi és távolsági járatok indulási időpontjai nem megfelelőek. Ügyintézéshez és munkavállaláshoz alkalmatlan időpontokban indulnak. Mindezek miatt erősen jellemző a településre az „utazási” szegénység, hiszen az itt élők jövedelmüknek jóval több százalékát fordítják közlekedésre. Az uzsora is a „fuvarozással” összefüggésben jelenik meg. A tömegközlekedés hiánya miatt „fuvarost” fogadnak a lakosok, ha a járásközpontba, vagy a megyeszékhelyre szeretnének eljutni.

A fuvarok költsége a Jelenlét ponton dolgozók információi szerint:

Abaújszántóra 4.000Ft, Encsre 4-5.000Ft, Miskolcra 10-15.000Ft-ot kell fizetniük a családoknak egy-egy utazás alkalmával.

Térségi munkalehetőségek

A településen nyilvántartott álláskeresők aránya 27,8%. A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Települési szociális diagnózisa alapján a nagyobb, főleg alacsony képzettségű, szakképzettség nélküli és betanított munkaerőt felszívó foglalkoztatók Miskolcon, Kassán és Sátoraljaújhelyen vannak. Az itt élő emberek számára szezonálisan adódnak alkalmi munkalehetőségek. Elsősorban a mezőgazdaságban (erdőgazdaság, szőlő, gyümölcsös) vagy az építőiparban lehet napszámos munkát végezni.

Közfoglalkoztatás:

Jelenleg 35 fő dolgozik közfoglalkoztatás keretein belül, többségük nő.

Ebből 4 fő rendelkezik középiskolai végzettséggel.

A település rendelkezik fóliasátorral. Jelenleg uborkát, paradicsomot termesztnek.

A polgármester a település jövőjét és a közfoglalkoztatásból való kitörést biztosító lehetőségként egy termelőüzem kialakításában látja.

Már a látványtervek is elkészültek.

Az épület tartalmazna: kézműves, -árusító helyiség, lekvárüzem, hűtő, aszalóüzem

Az alábbi növények termesztésében gondolkodik a polgármester: kökény, csipke, som és szilva.

További munkalehetőséget biztosít az arkai önkormányzat.

A település nagy szilvással rendelkezik, valamint egy 20fő számára biztosít táborozási lehetőséget. A mezőgazdasági munkák, illetve a tábor körüli teendők munkalehetőséget biztosítanak a környéken élőknek. Boldogkőújfaluról az átjutást Arkára falubusz teszi lehetővé.

Elsődleges munkaerőpiaci helyzet:

10 fő dolgozik a miskolci Bosch gyárban.

Elérhető szolgáltatások

A faluban működik egy kisbolt, amelynek nagyon szegényes a választéka és a termékek jelentősen túlárazottak.

A helyiek inkább Abaújszántón, vagy Encsen intézik el az alapvető élelmiszerek bevásárlását. Mozdóárusok is érintik a települést (mozgó húsbolt, ruha, zöldség pl.).

Gyógyszertár nem található a településen, hanem a szomszédos Boldogkőváralján (kb. 4 km), ami hetente kétszer (hétfőn és pénteken) van nyitva 2 óra időtartamban. Bankautomata csak Abaújszántón (6 km) működik.

Házi segítségnyújtást és jelzőrendszeres házi segítségnyújtást az Abaúj-Hegyközi Gyermekjóléti és Szociális Alapszolgálati Körzet végzi. Ennek keretében 3 ápoló jár ki a településre.

A családsegítő szolgáltatás, valamint gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása az Abaúj-Hegyközi Gyermekjóléti és Szociális Alapszolgálati Körzet fenntartásában valósul meg.

Szintén nagy problémát jelent a szakember hiány. A meglévő szakemberek sincsenek folyamatosan jelen a településen és alacsony óraszámokban állnak rendelkezésre. A védőnői szolgálat munkáját egy fő látja el a településen heti 18 órában.

A településen nem működik házi gyermekorvosi ellátás. Házi orvos is egy héten egyszer rendel, de legtöbbször ez a heti egy alkalom sem a településen biztosított, hanem a szomszéd településre kell átutazniuk az itt élő családoknak, - Boldogkőváraljára.

Szélessávú internet kapcsolódási lehetőség van a faluban, de kevesen élnek vele. Nyilvános internet hozzáférés nem működik.

A rekortán borítású sportpálya a település szélén, a temetővel szemben helyezkedik a helyiek számára biztosítva a sportolási lehetőséget.

Játszóter csak a falu óvodájában található, ami az oda járó gyermekek számára használható nyitvatartási időben. Községi játszóttere nincs a településnek.

Mini bölcsőde az Abaújszántói Óvoda és Mini Bölcsőde tagintézményeként működik a településen 2019 elejétől a volt Biztos Kezdet Gyermekház épületében, az óvoda mögött. A bölcsőde 6:30 és 16:30 között van nyitva és 7 fős férőhely számmal áll rendelkezésre a helyi lakosok számára. Jelenleg 7 fő 18-36 hónapos életkor közötti helyi gyermek vesz részt a szolgáltatásban.

A 60 fős óvoda szintén az Abaújszántói Óvoda és Mini Bölcsőde tagintézményeként működik. Az épület szintén frekventált helyen a település centrumában található.

Az ide járó gyermekek 80%-a 2H, 3H-s.

Az óvoda és a bölcsőde működtetése Gibárttal közös társulásban működik.

Kiegészítő gyermekfejlesztő program nem működik az óvodában kapacitáshiány és szakember hiány következtében (a Pedagógiai Szakszolgálat havi 5 órában biztosított korábban logopédust).

Ez a feladat a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet által végrehajtott „Végtelen lehetőség” pályázat keretében valósul meg. A „MobilTeam” tervezett, egyéni fejlesztési szükségletekhez és igényekhez illeszkedő terápiás szolgáltatásokat nyújt magas óraszámban. Logopédus, fejlesztőpedagógus és mozgásterapeuta végzi a gyermekek fejlesztését tervezett keretek között.

A programokat legfőképpen a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet által fenntartott Biztos Kezdet Gyermekház, illetve Jelenlét Pont valósítja meg. A falu központjában, könnyen megközelíthető helyen található.

A jelenlegi helyszínen 2019 óta működő Biztos Kezdet Gyermekház szolgáltatásai.

A gyermekek számára rendszeres képesség-kibontakoztató foglalkozások, állapotfelmérés, fejlesztés biztosítása - Mosás, tisztálkodási lehetőség biztosítása.

A gyerekek számára a foglalkozások idején a korosztályuknak megfelelő étkezés (tízórai) biztosítása.

Szülők számára gyermekneveléssel kapcsolatos tanácsadás, foglalkozások tartása
Közösségi rendezvények szervezése, családi napok, játszóház, közös főzés stb.

Az intézményben átlagosan napi 10-15 fő 0-3 év közötti gyermek korai fejlesztése valósul meg a szülők szoros bevonásával közösen a fent részletezett formában.

A védőnői szolgáltatással karöltve dolgoznak a gyermekházban dolgozó szakemberek.

A telefonos ügyintézés lehetősége nagy segítséget jelent a családok részére.

Az időpontkérések esetében nem az ügyfeleket terheli a sok esetben több perces várakozási idő.

A hétköznap délelőttök tematika szerint telnek:

Mozgásfejlesztés-meseolvasás-ismerd meg a környezetet-virágültetés-zene.

2001.-től nem működik a településen általános iskola. Korábban is csak alsótagozattal rendelkezett az intézmény.

Boldogkőváraljára járnak át a gyerekek iskolába. A boldogkőváraljai iskola hallgatói kb. 60% - a boldogkőújfalui gyerekekből tevődik össze.

Középiskolába az alábbi településekre járnak az itt élő diákok:

Abaújkér, Encs, Szikszó, Tokaj, Szerencs.

Önkormányzati fejlesztések

Az önkormányzat TOP-1.4.1-19-BO1-2019-00040 projekt keretében 139.409.304- Ft-os támogatás felhasználásával került sor egy új, 12 férőhelyes mini bölcsőde kialakítására.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezete 2018 május óta van jelen a településen EFOP-1.5.1-17-2017-00003, „Végtelen lehetőség” – A MÖS modellprojektje a Gönci járásban pályázatával.

A település pályázatot adott be az óvoda bővítésére. Így 3 csoportra fog bővülni a helyi óvoda.

A fejlesztésnek személyi akadály is van.

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő.

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejlesztendő részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

Közmű és út

A település úthálózata elavult, de vannak felújított mellékutcsák is. A főutca burkolata kátyús, jelentősen leromlott és felújításra szorul.

Közüzemmi vízhálózatba kapcsolt lakások száma 2019-es adat alapján 194, ami a 207 lakásszámhoz viszonyítva 93%. Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma 2019-ben 197 (95%), Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma 2019-ben 48 (23%).

Szegregátumok

A falu a járás gettósodó települései közé sorolható.

2001.-2002.-ben az ivóvíz minden háztartás kertjébe bevezetésre került. (akna)

Abban az esetben, ha csak vízszűkítést rendeltek el a család a csöpögő csapból kijövő vizet összegyűjti.

A „szoc.pol-os” házakban már nem található fürdőszoba, többnyire komfort nélküli házak

A falakat oldalról kibontják, hogy a szoba külön „utcai” bejárattal rendelkezzen.

A nem szakszerű átalakítás, az ingatlan szerkezetét megbontja és lassan statikailag életveszélyessé teszi.

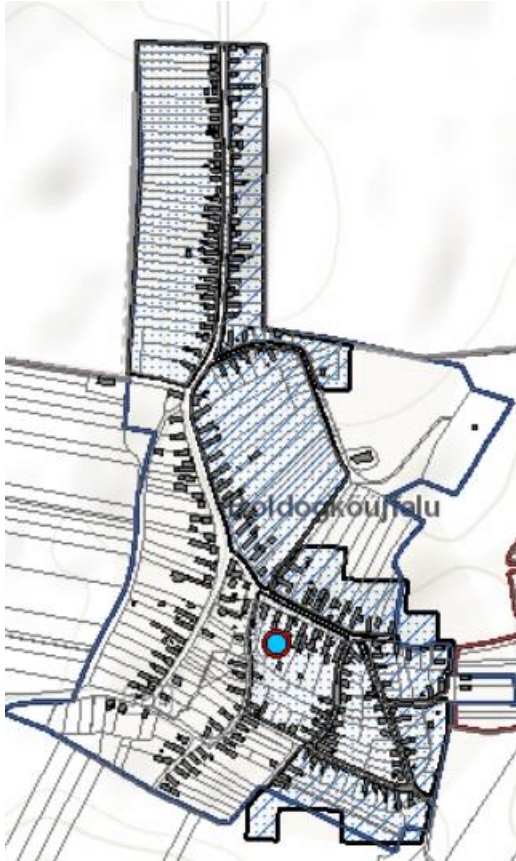
A tető- és házszerkezet gyenge, ezért több helyen sérült, hiányos az épület. Az ajtó és ablakkeretek nem szigetelnek, az ablaküvegek sérültek.

Benti illemhely 100 %-ban hiányzik a szegregátumban található házakban. Kültéri illemhely nem minden háznál található.

35 kültéri illemhelyet telepítettek a FETE program keretein belül.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Települési szociális diagnózisa szerint a Templom utca (Tanya) az egyik szegregátum terület, a falu másik része a Kiss István utca vége, Rákóczi Ferenc utca, Arany János utca (Doberdo) Dózsa György utca által körülhatárolt rész a másik veszélyeztetett szegregátum. Az összes család száma: 192. A szegregátumban élő családok száma megközelítőleg: 120 család, lakóinak száma 350 fő.

A Lechner Tudásközpont is azonos képet fest a településről:

A 2011-es KSH adat alapján a lakosság száma a szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt 309 fő, a szegregátumban ugyanennyi, a lakásszám a szegregátumban 88, Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt a 2011-es KSH adat alapján 154.

Az ingatlanok többségében nincsen vezetékes víz, csatorna és gáz bevezetve. Fürdőszoba sok esetben teljességgel hiányzik. Összesen 3db közkút üzemel a településen.

Mosási lehetőség van a faluban: a Biztos Kezdet Gyermekházban, illetve a Jelenlét Pont centrifugál kölcsönöz a rászoruló családoknak.

A helyi szakemberek információi alapján a Templom utcában a **közmű uzsora** alakult ki.

Egy család rendelkezik vízszolgáltatással az utcában. Ez az egy család szolgáltatja mindenkinek a vízvételi lehetőséget. Valamint az áram megosztása is ebből az egy ingatlanból történik. Ha az itt élők **telefonkészüléküket szeretnék feltölteni 1000Ft** ennek a díja.

Lakásállomány

A polgármester tapasztalatai alapján elmondható, hogy a közelmúltban megtorpant az ingatlanvásárlás a településen.

Életvitelszerűen letelepedett 3 holland és 6-7 szlovák család. Ezek a családok már inaktív nyugdíjasok.

3millió-6millió Ft között mozognak a helyi ingatlanárak.

A 3 milliós ingatlan a komfort nélküli csoportba sorolható.

A településen kb.4-5 ingatlan jelzáloggal terhelt.

A településen belül egy roma család a falusi CSOK-nak köszönhetően vásárolt ingatlant.

A Templom utcáról (hivatalosan kijelölt szegregátum) a Petőfi utcába költöztek át. Az utcában így összesen 3 roma család él.

A vásárolt ingatlan fürdővel-bevezetett **vízszolgáltatással rendelkezik. A családnak ez a kiadás nem jelent nehézséget.**

Az ingatlanok állapota:

A szegregátumban lévő ingatlanokat régi elavult nyílászárók, rongálódott tetőszerkezet jellemzi, belső szigetelés hiányzik. (látszik ahogy fut a vízcső)

életveszélyes házak	12
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	29

Lakásszám (2011)	207
Üres lakások száma (2011)	41
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	309
Lakásszám a szegregátumban (2011)	88
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	309
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	154

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

A településen nem valósult meg EFOP telepprogram.

A polgármester elzárkózott a telepesprogram lehetőségétől. Ennek egyik oka, hogy igazságszerűen nem tudtak volna 5 családot kiválasztani.

Szoft programokkal kapcsolatos vélemények:

Felnőttképzések önkormányzati épületekben nem valósulhatnak meg a településen.

Ennek okaként a polgármester példaként említette a 7.-8. felzárkóztató felnőttképzést. A gyermekek számára negatív példa, hogy szüleik néhány hónap alatt szerzik meg az általános iskolai végzettséget. Így a motiváció jóval kisebb, hogy normál tanrendben szerezzék meg általános iskolai végzettségüket.

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések:

Egy mintaépület került kialakításra a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet jóvoltából, ez egy könnyűszerkezetes épület.

További egy mintaépület(könnyűszerkezetes) kialakítást tervezi a Segélyszervezet.

Az építkezés érdekében további két telek megvásárlása is megtörtént.

A polgármester véleménye szerint nem illeszkedik a környezetbe. Az új épületet leamortizált épületek veszik körül.

A fejezet fő következtetései

A fejezet célja, hogy feltárja a lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatokat elsősorban a település vezetés oldaláról, mivel ezek a tapasztalatok alapvetően meghatározhatják, hogy az önkormányzat hogyan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez. Fontos lehet rávilágítani arra, hogy a pozitív vagy negatív tapasztalatok mögött milyen okok állhattak.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

A polgármester nyitott a bérlakásprogramra.

Szakember hiánnyal küzd a település, így segítséget jelentene számukra, ha képzett szakemberekkel bővülne a település intézményei.

10 ingatlan kialakítása megoldást jelenthetne az itt élők lakhatási helyzetére.

Nincs ellenállás, hogy a település központjában kerüljön kialakításra ezek az ingatlanok.

Az együttműködést erősítené, ha szolgálati lakás és egy krízislakás is kialakítására is sor kerülne a településen. Továbbá, ha az önkormányzat aktívan részt vehetne a kiválasztási folyamatokban a beköltöző családokra tekintettel.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Szociális probléma:

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkaképes korosztály nem tud legális munkát vállalni. A gyerekek motiválatlanok iskolai tanulmányaikban. Az ösztöndíj sem ösztönzi őket a tanulásra, -továbbtanulásra. Az igazolatlan hiányzások többek között ennek is köszönhető.

A gyermekek karrier céljai:

- közfoglalkoztatás
- lányfuttatás

A gyermekneveléssel kapcsolatos problémák:

A gyermekekkel minimális minőségi időt töltenek együtt a szülők.

Korai gyermekvállalás.

A rossz körülmények között élő magyar családokra is jellemző a túlzott gyermekvállalás.

A sok gyermek mellett az édesanyának nincs lehetősége-ideje rendben tartani a háztartást, nem tud minőségi időt szentelni a gyermeknevelésre.

Gyermekek közneveléssel kapcsolatos helyzete:

Az óvoda felől is érkezik már jelzés a gyermekek rossz magatartása kapcsán.

A pedagógusok tapasztalata az, hogy a szülők érdektelenek.

A gyors társadalmi változásoknak köszönhetően kialakult az a viselkedés szemlélet, hogy „jogaim vannak, de kötelezettségeim nincsenek.”

A COVID időszakában megnövekedett az iskolakerülők száma.

Családba fogadás:

Családon belül nehéz olyan személyt találni, aki megfelelő gyám lehetne egy kiskorú esetén.

2021.-ben a nevelésbe vett gyermekek száma 12fő volt.

A tapasztalat az, hogy ha bekerülnek a rendszerbe nehezen kerülnek ki onnan.

A szülők nem jelennek meg a kapcsolattartáson, telefonon sem keresik a szülők a gyermekeket. Lakókörnyezetüket sem rendezik.

Az alkohol, valamint a drogfogyasztás főként a férfiaknál figyelhető meg.

Rokonsági kapcsolatból származó gyermekvállalás (ezek általában másodfokú családi kapcsolatok)

Gyermekvállalás:

Az édesanyák zöme későn veszi észre a várandóságot, ezt követően a legtöbb esetben nincs anyagi lehetőségük azonnal orvoshoz fordulni. Az utazási költségeket már nem tudja kitermelni a család. Encs a legközelebbi település (14km), ahol nőgyógyászati vizsgálatot végeznek.

Boldogkőváralja-Boldogkőújfalu összehasonlítás:

A Boldogkőváralján élő családok nagyrésze már korábban is rendezettebb életet éltek.

Ott nem jellemző a több generációs együttélés, egy ingatlanban egy család él.

Az általános iskolában félnek a Boldogkőújfaluból érkező gyerekektől, akiknek van lehetősége máshová hordja a gyermekét.

További nehézséget jelent, hogy nem ismerik a tömegközlekedést, ritkán mozdulnak ki a településről. Ez frusztrációt, félelmet kelt bennük. Így az időszerű vizsgálatokról emiatt is kimaradnak az érintett hölgyek.

A szociális problémák közül még meg kell említeni a gyermekek esetében a fejlődésben való elmaradást, szabálykövetés hiányát.

A háztartásokra jellemző a rendezetlen koszos lakókörnyezet. Ebből fakadó fejtetvesség.

A fiatalon való gyermekvállalás következménye, hogy nem állnak készen a háztartás vezetésére. Ez kihatással van a higiéniés körülményeikre.

Az alacsony iskolai végzettség behatárolja munkaerőpiaci elhelyezkedésüket.

Egyetlen lehetőségként marad a fekete munka és a közfoglalkoztatás.

Az állandó szemét felhalmozódás miatt gyakori a rágcsáló probléma.

A fejezet következtetései

Családtípus JP Ügyfélkör: 98 család	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	13
<u>Minimális öfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	25
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	60

A teljes nyomorban élő családok esetében is általában 1 fő dolgozik a családból.

Többnyire közfoglalkoztatottként. De ettől függetlenül a lakhatási helyzetük az életveszélyes kategóriába sorolható.

Családi kapcsolataikat szoros viszony jellemzi.

Több generációs együttélés, ami leginkább megfigyelhető a településen.

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház,

telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

Közműszolgáltatásba bekapcsolt lakások

Lakások száma (2019)	207
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	194
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	197
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	48
WC nélküli lakások száma (2011)	98

Lakások túlszűfolttsága:

Boldogkőújfalu estében az a jellemző, hogy egy ingatlanban több család él. Megfigyelhető ahány szobával, helyiséggel rendelkezik az adott ingatlan annyi család él benne.

A nem funkcionáló fürdőben-konyhában is él egy-egy család. Van olyan eset, amikor nem rokoni kapcsolatok útján költöznek be egy ingatlan helyiségébe.

Ez főként a Templom utcai családok esetében megfigyelhető.

Rendezetlen tulajdonviszonyok:

Önkényes lakásfoglalás nem jellemző a településen azonban zsebszerződések íródnak az ingatlan cserék alkalmával.

Hivatalos adás-vételi szerződés megtörténik, azonban az ügyintézés folyamata itt lezárul. Ennek az egyik oka, hogy nem őrzik meg a szükséges dokumentumokat, másrészt az anyagi velejárója a további ügyintézésnek már túl nagy megterhelést jelentene a családok számára.

Változás bejelentés nem történt sok esetben a Földhivatalnál, így nem került feltűntetésre a telken ingatlan.→ Ennek a problémának a megoldása sokat jelentene az itt élők életében. Megkönnyítené a kártyás villanyóra kialakítását is.

További problémaként az alábbiakat emelte ki a polgármester:

- az udvarokon felhalmozódó hulladék
- kerítések hiánya

Szívésségi lakáshasználat: a fiatal párok körében ez valószínűsíthető, akik a szülői házban kaptak egy helyiséget. De pontos információk nem állnak rendelkezésre.

Eladó ingatlanok száma:

Az Önkormányzat 9-10 db ingatlannal rendelkezik, illetve 4 telekkel.

Ezeket az ingatlanokat a bérlakásprogram számára el is adná az Önkormányzat.

Szántófölddel azonban nem áll a birtokukban.

Az <https://ingatlanvegrehajtás.hu/> oldalán 15db árverés alatt álló ingatlan található Boldogkőújfaluban.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
JP 65 ingatlan	
életveszélyes házak	12
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	29
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	11
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	13

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

4.1.1. A település pozíciója, a népesség számára és összetételére vonatkozó trendek:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő.

4.1.2. A szegregáció foka és jellege, a településen belül milyen mobilizációs folyamatok voltak, ehhez a lakhatási programok hogyan járultak hozzá:

a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki.

4.1.3. A közművek elérhetőségének és tényleges használatának mértéke a településen, illetve a szegregátumokban:

Szennyvíz rendszer nem került kialakításra a településen. Az ingatlanok többségében nincsen vezetékcsatlakozás víz és gáz bevezetve.

4.1.4. A jellemző lakhatási jogcímek települési szinten és külön a szegregátumokban: saját tulajdonú, magánbérleti (különös tekintettel a szerződés nélküli és uzsora bérletekre), önkormányzati bérleti jogviszonyban élő családok, illetve a szívésségi lakáshasználók köre:

Önkényes lakásfoglalás nem jellemző a településen azonban zsebszerződések íródnak az ingatlan cserék alkalmával.

4.1.5. A túlzásfoltosság problémájának mértéke: főként a Templom utcában jellemző a probléma.

4.1.6. Az eladósodottság mértéke a célcsoport családjainak körében:

Az uzsora jelen van a településen. („utazási” szegénységből adódó uzsora, közmű, gyógyszer) Az eladósodás mértéke nem ismert.

4.1.7. A lakóépületek fizikai állagával kapcsolatos problémák megjelenésének mértéke: életveszélyes és kritikus állapotban lévő lakóépületek nagyságrendje.

életveszélyes házak	12
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	29

4.1.8. Eladó ingatlanok nagyságrendje a településen, mennyi ingatlanvétel történt és van folyamatban a FETE program számára

Egy mintaépület került kialakításra a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet jóvoltából, ez egy könnyűszerkezetes épület.

További egy mintaépület(könnyűszerkezetes) kialakítást tervezi a Segélyszervezet.

Az építkezés érdekében további két telek megvásárlása is megtörtént.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	12		0	12	12
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	1			1	29
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		11		11	11
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	0	0	13	13	13
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	13	11	13	37	
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	13	25	60		98 család 65 lakott ingatlan

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutatkozó nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlenek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási programok:

- A **közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizető villanyóra felszerelése.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

- **Krízislakások kialakítása:** szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová az életveszélyes lakhatási helyzet és súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek. A Jelenlét pont dolgozói 12 életveszélyes ingatlant jelöltek meg a településen.

Jelenleg 1 db krízis lakás kialakítása folyamatban a településen.

- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:**
a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek.
- A FETE / RRF bérlakásfejlesztés programjának keretén belül lehetőség van arra, hogy családok mobilizálása a **településen kívüli** másik, jobb pozíciójú, a munkaerőpiaccal vagy munkaerőpiachoz lényegesen közelebb elhelyezkedő településre (növekedési centrum) történjen. Ennek a beavatkozásnak a célcsoportja elsősorban azok a családok képezik, akik képesek élni a jobb munkalehetőségekkel.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	kedvezőtlen, a járási központba heti egyszeri járat
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	többnyire mikrovállalkozások
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	az önkormányzat rendelkezik eladó ingatlanokkal
közműinfrastruktúra	szennyvíz rendszer kialakítása nem történt meg
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	jelzáloggal terheltek
uzsora	jelen van
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	iskola nincs a településen
szegregátumok relatív mérete a településen	gettósodó település

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	Boldogkőváralja és Boldogkőújfalu között
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	nem ismert
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Encs, Abaújszántó, Miskolc
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala (alacsony, magas)	magas

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Bérlakásfejlesztések:

A potenciális célcsoporti körből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 6 család, ami egyben **6 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás:

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szakember és település vezetés véleményére alapozva született a döntés.

Az önkormányzat látóterében maximum 10 olyan család van, aki tudna élni a bérlakásprogram lehetőségeivel. A jelenlét ponton dolgozók tapasztalata az, hogy a célcsoportot tekintve az érintett családokból legalább egy fő munkahellyel rendelkezik. Így alkalmasak lehetnek a bérlakással járó díjak megfizetésére.

A polgármester jövőbeli gazdaságfejlesztési ötleteiben bízva megelőlegezhető, hogy a térség kiemelkedő munkaerőpiaci szereplőjévé válik. A termelőüzem látványtervei már elkészültek.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	6			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen		1 (már megépült MÖSZ) 1 folyamatban		8

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti

tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.

Szakmák közötti együttműködések:

- Havonta egyszer az önkormányzat és a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet munkatársai szakmai megbeszélést tartanak.
- A jelzőrendszeri tagok nem aktívak. A családsegítő munkatárson múlik a szakmák közötti együttműködés.
- A házi orvosokkal nehéz a kapcsolattartás. A védőnői szolgáltatással a COVID alatt romlott az együttműködés minősége.